

ÇOCUK VE OYUN

‘Okul öncesi dönemde çocuğun en önemli uğraşı oyundur. Montaigne’

Oyun eskiden fazla enerjinin atılması olarak tanımlanırken günümüzde çocukluk döneminin temel amacı, öğrenme, yaratma, deneyim kazanma, iletişim kurma ve yetişkinliğe hazırlanma aracı, özgürce yapılan, haz veren çocuğu geliştiren ve eğlendiren etkinlik, çocuğun zihinsel yetenekleri kadar, tüm gelişim yüzlerini uyaran, duygularını ve duyularını geliştiren etkinliklerin tümüdür olarak tanımlanmaktadır. Artık oyun, geçmişte olduğu gibi çocuğun boş zamanını geçirmek için yaptığı faaliyet olarak görülmemekte, oyunun çocuklar için bir ihtiyaç olduğu kabul edilmektedir. Oyun sırasında çocuk kendi kendine deneyerek öğrenmekte, kendisinde var olan yetenekleri geliştirmekte, birçok beceriyi zorlanmadan kazanmakta, yetişkinin ve dış çevrenin baskısından kurtulmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde oyunun geliştirici, eğitici, psiko-sosyal ve tedavi edici işlevleri ortaya çıkar. Çocuk oyun yoluyla çevresindeki nesnelere tanır, cisimleri kullanmayı öğrenir, renkleri, sayıları, boyutları ve biçimleri ayırt etmeyi öğrenir. ‘Bana 2 kırmızı küpü verir misin?’ oyun sırasında gerçekleşebilecek oyunun eğitici işlevlerinden biridir örneğin. Çocuklar oyun oynarlarken hareket ederler. Hareketli oyunlar çocukların kaslarının gelişimine, el ve ayak becerilerini edinmelerine yardımcı olur. Çocuklar bedenlerini ve bedenlerinin kısımlarını tanımaya başlarlar, bunların görevlerini keşfederler. Yetişkinin yönlendirmesine gerek kalmadan, çocuk bazı gerçekleri oyun sırasında öğrenir. Keşfetme, yaratma etkinlikleri ile zihinsel yeteneklerini harekete geçirir. Çaba harcamayı, başladığı işi bitirmeyi ve bundan zevk almayı öğrenir. Kabullenmekte güçlüğ çektiği kuralları benimser. Deneme-yanılma yoluyla doğruyu bulmayı öğrenir. Sosyalleşmeyi başarır. Çocuk oyun yoluyla iletişim kurmayı, duygu ve düşüncelerini ifade etmeyi öğrenir. Çocuklar için oyun sandığımızdan daha çok şey ifade eder.

Peki, çocuklar oyun oynarken biz yetişkinler neleri sağlamalıyız?

*Oyunun eğitim aracı olduğunu bilmeli, çocuğa oyun oynaması için fırsat yaratmalıyız.

*Bireysel oyuna da, grup oyununa da zaman ayırmalıyız.

*Ebeveyn olarak çocuğa yaşlılarından ve farklı yaşlardaki çocuklardan çevre oluşturulmalıyız. Bazen yalnız, bazen yaşlıları ile bazen de yetişkinlerle oynamasına fırsat sağlamalıyız.

*Çocuğun oyun oynarken oyunu yönetebilmesine izin vermeli, onun istediği ölçüde oyununa dahil olmalıyız.

*Zaman zaman çocuğun bireysel oyun kurmasına ve oyununu yönetmesine izin vermeli, onun için sadece bir gözlemci olmalıyız.

*Çocuğun ürettiklerine gereken önemi vermeliyiz.

*Çocuğun yaptığını devamlı düzeltmemeli, çocuğun yaptıklarını düzelterek çocuğun oyundan aldığı keyfi olumsuz etkilememeli ve onun hayal dünyasını sınırlandırmamalıyız.